

מסורת הש"ס

(א) [שבת כ. וס"ג.] (ב) מנחות
עז. (ג) [מנחות שס ב"מ ת:].
(ד) קדושין מז: ב"מ נז:
מנחות סט. עז. (ה) [בקדושין
א"תא רבבא.] (ו) [ב"מ ת:
מנחות עז.] (ז) [מנחות שס
בסו"ט ב.]

הגהות הב"ח

(א) תיב' ד"ה יחזקאל וכו'
כפלים של חול אלא איירי
בשקלים שהיו קודם:

מוסף רש"י

[illegible]

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא

לילה בהדיירו דהיינו מומן אבל שמעית לשון נקבה היינו שמעית
הגלוג והיינו דקמיה לקמיה גבי לוג רביעית ושמעית אבל הכא גבי
קב גרם רובע ותומן והתומן חזי לוג ג' ביצים וחזי תומן ביצה
מחמשה: ועודלא אחד מחמשה ברוכע. הכך כלומר אחד מה' בלוג

היינו בינה וחומש בינה שלגו ו'
יציא וכן פירש רבינו חננאל ועיקר.
השאלה לא עדיף חצי תומן על שכולל
החומש שחצי תומן בינה ומחלה
הוא ו' תומשין וחצי תומש דהיינו ה'
ומחשין וס' חלאי תומש והשכולל היא
תומש בינה דהיינו ו' תומשין
הוא ד' תומשין וד' חלאי תומש
מחלה חצי תומן יתר על שכולל תומש
חלאי תומש בינה ואשכחנה דלא עדיף
מחיה ריבעא אלף תומשא ואסי
מכרין לקמן חצי תומן ועובלל לא
עבד דהיינו דטעו אינשי בריבעא
י"ג דטעו בחומשא: הין. י"ב לוג
הוא דהיינו נמי מרקב: חצי הסין.
היינו חצי מרקב: שלשים הסין.
חצי הסין קב לקמיה מפרש מהם הקטיו:
יביעים הסין. היינו שלשה לוגין. והא
אלף עבד נמי חצי רביעים הסין
היינו לוג ומחלה משום דלמי למיטעי
חצי קב ריבעא דהיינו ג' לוגין ואחרי
לקמן דכריבעא טעו אינשי: ולוג.
היינו נמי רובע הקב דלעיל (פס'): וחצי
לוג. היינו תומן ריבעא: ורביעים.
היינו חצי תומן דלמקן לעיל (סג) בינה
ומחלה: ומימיני. חצי חצי בינה
ריבע בינה אלף יבש אין דרכו למדוד
בגלי קטן כל קל אלף מנכר בחומד
כל שמשקל אין דרך קב הוא: וחצי
מימיני נסרין מחספתא (פ"ה דין). וחצי
קורטוב הנזכר בהרבה מקומות מ' סאה
מסר קורטוב שגפל תומן קורטוב יין
פ"פ: דחולין (ר"ד כו.) ובפ"ק דמכות
דף כ"ג: ולעמיד נמי הכינוי: דלמיהו

גלושית הסאה כי הירי דמתקן שלשית ההין: ומשי אפי' לאחלוסו
 ספרקב. דהוא שלשה קצין וגדול שלם מקצרים וימדוד לו מוכר
 מקצרים סתם תרקב: כהני תרקב. דהיינו קצ' ואפי' פחות
 מקצרים שלם אלה רשמי ואחזי למעשי: נראה בשני דה"ק אי' כי
 ואפי' חומן וטובל לא ניעבד. שהחזי חומן אינו גדול אפי' רביעי כי
 חומן דפרשיה ענין ויכ' דמה למעשי: כקילו בכו אינש.
 ומתקן קטנותי וידיעין בזה לשער דמה מחזיק ואלא ואלא לרמזו:
 פחותה מעלשית ההין רבעי ואחזי למעשי: כיון
 דהיוו במקדש. כדאמרן לעיל (דף פו:) שנחמה היו כהין עד כאן לפ
 יוין מוסיפין על המדור כו'. אם באו אנשי העיר להוסיף על כל המ
 מדור הראשונה דלא יתי למעשי ואין מגדלין כי אם שחור שחור ש
 חור חנוני קוקהו ין ופירות מן הסעונו הרבה ביחד כדי למכור מן
 בשעת הגורן ועכשיו חוקר ישתכר אפילו כפלים כפי השע
 רועא. שמתביאין תבואה לכאן כשיראו שחוספין מדות ויקריי ומ
 שמשום האי טעמא גופיה אלא. להכי איין מוסיפין מדות משחור ומ
 יתביאין שחור דר' קצין ין כהני ה' ויחזיר לו פסטי ויהיה המכר
 שמתחמט ויבטל המחק: והכמר רבא כו'. ואפילו אם יוסיפו לא
 ממדא אפילו פחות מכדי אונאה דהיינו פחות משחור דהוי מחילה
 ומי חוזרין אלא משום דפחות מכדי אונאה הוי מחילה לגמרי לא
 יהא לרבא ית ליה חזרה בניי שנחמנה טפי מן התמנה דפסק
 שפחות משחור הוי מחילה ויבית משחור שניין חוזרין: דלא ליהי פ
 ית אם שחור וסוף לא דיע ומכר כמו שהיה רגיל עד עכשיו
 גלוס אכל אם הוסיפו יותר משחור איז ליה פסידא מקין שלו:
 פסידא מקין שלו כלום אכל לריוח שלו לא חסו חכמים אלא לא
 שחור מרובא. ובהי הו' להו למכר איין מוסיפין על המדות שחור
 יאמר מוסיפין שחור והלכך מותר להוסיף שחור דלא חייב קר
 מוסיפין משום פסידא דמכרה שחור לא המיר הכותב וכן נראה
 ומהי' ה' דנייר: עשרים שלם חמשה ועשרים שלם עשרה ונראה
 וקומות המנהה מעשה עשר שלשים ועשרים שלם ועשרה ונראה
 וקומות המנהה מעשה עשר שלשים ועשרים שלם ועשרה ונראה

5.

במקדש נמי צנוור. אע"פ שהיו צריכין למדוד שלשים ההין לחלל ורביעיות לכבש יכולין היו למדוד בלוגין לחלל לוגין לששים ההין ארבעה לוגין לרביעית שלשה לוגין: **השקל** עשרים גרה. מימה והא כ"ד גרה היו דגרה הו מעה

כמרגמו עשרים גרה עשרין משין
(שמות ז') ואמר"י (קדושים יא: ז') סקלע
ד' דיגרים ושם מעה כסף דיגר היו
כ"ד ואומר ר"מ דמיני כממיס לופי
שמות על הסלע דמעיקרא לא היה
רק עשרים גרה והוספו עליו ד' גרה
ולר"י נראה דתקופא הוסף ד' גרה
על הסלע ולעולם המנה של חול כ"ה
סלים ושל קודש י' אלף סתמלה
היה השקל עשרים והוסף עליו ד'
גרה והי"ק קרא והשקל שהיה תמלה
עשרים שקלים ומאתים שקלים והיה
לסם המנה עשרים שקלים וחמשה
ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל
והיטו ששים שקלים בין הכל ולא
איירי בשקלים שניתוספו שמאתים
לא היה המנה אלף חמשים סלים שלם
חול (ה) כשקלים שהיו קודם שהוספו
והא דנקט קרא חשבנו זה ולא רצה
לכלול ששים שקלים יחד ואומר ר"י
לפי שהיה לכן עשוקא אחת שלם
מנה של קודש ואחת מנה של הדיוט
ואחת של דביע מנה של קודש כמו
שחרגס יומתן וסלים עשרין מעין
תלמות מניה עשרים סלים מנה
דספסא כ"ה סלים דביעית מניה נ"ו'
סלעין כוליהו שימן מנה רבא דקדושא
יהא לכוין ולפי"י קדושא דליין התרגום
משמע דכדריי שאס יפרש תלמות
מניה דהמאה ח"כ היו עשרים סלים
שמקודס ח"כ כמו כן יפרש מנה
דספסא של חול של עכושי היו עשרים
וחמש סלים של קודש לכן חול אינו
הדיוט שלשים של חולס לכו ורש"י

יפירוש יחזקאל דמנא דכספא כ"ה סלעים מיירי במנה של חול שיהיה
קודם משמע שרצה לומר כפי"י ששנתה מנה של חול וקשה למה
היה ליימנע מנה של קודם כיוון שעשו אותו דאם לא היו אותו שלשה
שקלות חזקה שעה היה לו ללבוש ששים שקלים ויורד"ר
ושולם אומר דנקט קרא חשבון זה כנגד ברבת הכסוי בציב"ר
והוא בירא כ' בישא כ"ה ושמה במדרש הוא כן ויש ליתן טעם שלמי
ומתבדרינן ישראל בנתינת שקלים עשה יחזקאל חשבון זה בשקלים:
קך
עד כאן לאלל עד כאן לככש דהיינו חצי ושלשית ורביעית והיו:
בין גדולות בין קטנות לפי חשבון אחד מכור עד רביעית ולשבר
בשהחיק ה' בישים יחזיק עמה ו' וטעמא מפריש לשמיר' והכסף
מעט לא יספיק יותר שמחמה וכוונן שלא הוקר המנה אבל
הוקר' ותקנת הכמיה היא זו שלא יספיק יותר: **משום אפקוטי**
בגס היוקר מוקירין יותר מכדי חוספת: שסות נמי לא ליעבד.
לאחר מכן דהוי עבשו אונאה אין עביהם חזירי כשאין מוספין
עשות חכמה שביטלו עד אונאה והמכירות ויכיר חזירי כגון החמירה
לדעות שמות והן לא ידעו יתנו ממו כן' קנין דה' דינר ומלא
ידיהם אבל אם הוסיפו על החמשה קנין קב וחצי הרי נתאנה יותר
פחות משמות ולכאורה ציול מקח: **ל דבר שנכדש.** והטעם
נחפץ הנכדש לייחד חומר משום דמכור גמור הוא ושינוי
אין רבא אלא לאפקוי ממחילה ואלו מקח טעיה הרי לחזור עשירי
בפרק הובב (ב"מ דף ג.) הלכתא שמות קנה ומחזיר אונאה אבל
לא לגרסא. שבה מעיר אחרת ואמרן להחמיר שמות ובשאלה הוסיפו
לא צדיד כי אם שמות שיהיה לו להרחיב ולכל הפסד מקבל שול
נתמה גמרא פסדא הוא דלא ליהוי ליה. כלומר להכי חזר דלא
ידיה: **וכן וזכין סגרא איקרי.** בתמיה. משל הוא וכי לך קנה
ידיה איש חושש הא ודאי אין לך פסידא גדולה מנו שטורח ואוכל
כי אם פחות משמות כדי שירחיב הסגר פורסא: **קרא אפכת.**
אחר שאם יטעה בתוספת ולא ירדו ומיחו יותר משמות אם
הטעם צעירין: **הסקל.** סלע: **עשרים גרה.** מעות קטנות שיש
סקל. שלם חשבונות הללו ביחד המה יהיה לכם ויש לומר דיש
שמים לך נאמר שלשה המנים הללו המנה של קודם יהיה לכם:
מנה

*
לכ

עין משפט
נר מצוה

קמח א ב מ"י פיו מהל' נגיפה ה"ל ז סמך לארץ קנח טושימ' ח"ת ס"י
 נלחם עמק ד' ז
קמח ב מ"י פיו מהל' ז סמך ד מ"י פ"ת ח"ת
 נגיפה ה"ל ז סמך טושימ' ח"ת ס"י
 נלחם עמק טו
קמח ה מ"י פיו מהל' ח סמך ה"ל ז סמך
 לארץ קט טושימ' שס סמך
 ז
קמח ו מ"י פיו שס סמך
 הלסס א ז ועין
 טושימ' ח"ת ס"י
 ח"ת ס"י רלב סמך א ז

ה אור השלם

וְהַשְׁקֵל עֲשׂוּרִים גֵּרָה
עֲשׂוּרִים שְׁקָלִים חֲמִשָּׁה
וְעֲשׂוּרִים שְׁקָלִים עֶשְׂרִית
חֲמִשָּׁה שְׁקֵל הַמָּנֶה יִהְיֶה
לָכֶם:

רבינו גרשום

[illegible]

א. נראה דל"ל שנה נעדר ה' פשיטא יתיימר מן חיתו דמיס וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones